

Handbok

- bedömning och verkställighet av insatser inom äldreomsorgen. SoL, LOV

- Vägledning för bedömning och verkställighet av insatser enligt Socialtjänstlagen (SoL)
- Vägledning för bedömning och verkställighet av insatser utan prövning enligt Socialtjänstlagen (SoL)
- Schablontider

Arbetsutskottet 2014-11-03
Socialnämnden 2014-11-18

Innehållsförteckning

Vägledning för bedömning och insatser enligt Socialtjänstlagen.....	2
Morgon/kvällshjälp, toalettbesök och stöd vid förflyttning.....	2
Dusch och bad	2
Städning.....	3
Tvätt och klädvård.....	4
Matdistribuition.....	5
Måltidshjälp.....	5
Inköp, ärende till post eller bank	6
Ledsagning	7
Social omsorg.....	8
Telefonservice	8
Trygghetslarm.....	9
Hemtjänst kväll och natt	9
Skötsel av husdjur beviljas mycket restriktivt och endast i undantagsfall under kortare tid	10
Kontaktperson	10
Avgiftbelagd avlösning i hemmet	11
Korttidsplats	12
Omsorgsboende.....	13
Demensboende	14
Ansökan från/till annan kommun.....	15
Vägledning för bedömning och verkställighet av insatser utan prövning enligt Socialtjänstlagen.....	16
Schablontider	16

Vägledning för bedömning och insatser enligt Socialtjänstlagen

Morgon/kvällshjälp, toalettbesök och stöd vid förflyttning

Behov: Den enskilde kan inte själv eller behöver tillsyn och/eller uppmuntran för att utföra dessa moment.

Behovet kan tillgodoses på annat sätt:

Beräknad schablontid: Se bilaga

Insats	Omfattning	Norm	Avgränsning
Personlig omsorg med tillsyn 	Insatsen kan bestå av: stöd vid förflyttning hjälp eller tillsyn att komma i och ur säng, övre och nedre toalett, borsta tänderna, rakning, hårvård, lättare makeup, toalett-besök (inkluderar byte av inkontinenshjälpmedel, tömning av kateter/urinpåse) och bädda/bädda upp sängen.	Morgon- och kvällshjälp samt toalettbesök, byte av inkontinenshjälpmedel o.dyl. enligt behov. Vid speciella behov kan avsteg ske.	Stöd vid förflyttning i bostaden och inom särskilt boende.

Dusch och bad

Behov: Den enskilde kan inte duscha/bada och tvätta håret själv.

Insatsen kan tillgodoses på annat sätt:

Beräknad schablontid: Se bilaga

Insats	Omfattning	Norm	Avgränsning
Dusch/bad 	Insatsen inkluderar stöd och hjälp eller tillsyn med dusch/bad, hårtvätt, hårvård, hudvård, fotvård och nagelvård.	Insatsen ges 1-2 gånger i veckan 2 efter individuella behov. Hårvård inkluderar rulla upp och föna håret. Med fotvård och nagelvård avses insatser som ej kräver speciell kompetens.	Fotvård och nagelvård som kräver speciell kompetens.

Städning

Behov: Den enskilde kan helt eller delvis inte städa själv.

Behovet kan tillgodoses på annat sätt: Av make/maka/sambo/annan närstående som delar hushållet. Makar och sambor har alltid ett gemensamt ansvar när det gäller att sköta det gemensamma hemmet.

Beräknad: Se bilaga

Insats	Omfattning	Norm	Avgränsning
Städning 	Insatsen består av: Dammsugning, torkning av golv, dammtorkning. Rengöring av hygien-utrymme inkl gästtoalett. Blomvattning, allmän uppsnyggning samt rengöring av hjälpmedel. Rengöring av kyl, fläkt och avfrostning av kyl och frys.	Städningen omfattar två rum (enligt vårdtagarens önskemål) kök, toalettutrymme och rengöring av hjälpmedel var 3:e vecka (vid speciella behov kan avsteg ske). Vid behov: Blomvattning, allmän uppsnyggning av bostaden, rengöring av toalett-utrymme, tömning av sopor, rengöring av diskbänk och spis, rensning i kylskåp. Rengöring av kyl, fläkt och avfrostning av kyl och frys utförs två gånger per år. Städutrustning och rengöringsmedel tillhandahålls av den enskilde.	Mattor, större än ca 70 x 100 cm, tas inte ut och skakas/piskas. Grovstädning och fönsterputsning utförs inte. Putsning av koppar, silver, guld föremål, kristallkronor utförs inte. Utrymme som bebos av närstående städas inte. Altaner/balkonger städas inte. Trädgårdsarbete och snöskottning utförs inte.

Tvätt och klädvård

Behov: Den enskilde kan inte tvätta själv.

Behovet kan tillgodoses på annat sätt: Av make/maka/sambo/annan närstående som delar hushållet.

Beräknad schablontid: Se bilaga

Insats	Omfattning	Norm	Avgränsning
Tvätt/klädvård 	Tvättning av den enskildes kläder, sängkläder och handdukar i tvättmaskin. Strykning av kläder, enklare lagning (t ex sy i knappar).	Insatsen innebär tvätt av den enskildes kläder, sängkläder och handdukar. Renbäddning var 14:e dag. Strykning av kläder, enklare lagning (t ex sy i knappar) var 14:e dag (vid speciella behov kan avsteg ske). I insatsen ingår t.ex. att få hjälp med att boka tvättid, lägga tvätt i tvättmaskin, hänga upp samt vika ihop tvätten. Den enskilde tillhandahåller tvättmedel. Saknas tvätt- och torkmöjligheter i anslutning till bostaden kan tvätten lämnas till tvättinrättning. Kostnaderna för tvätt hos tvättinrättning betalas av den enskilde.	Tvätt av mattor och hemtextilier utförs inte. Mangling utförs inte. Handtvätt utförs inte.

Matdistribution

Behov: Den enskilde kan inte laga mat alternativt kan inte ta sig till matsservering och behovet ska vara minst tre matleveranser per vecka.

Behovet kan tillgodoses på annat sätt: Av make/maka/sambo/annan närstående som delar hushållet alternativt genom inköp av färdiglagad mat eller att den enskilde kan ta sig till matsservering.

Insats	Omfattning	Norm	Avgränsning
Matdistribution 	Distribution (ev. öppna förpackning av matlåda) som innehåller en, alt ½ portion som ska tillgodose behovet av en fullvärdig måltid/lunch. Beställningar och avbeställningar av mat.	Minst fem matleveranser per vecka som levereras till den enskildes bostad. Vid speciella behov kan avsteg ske.	Ej mindre än tre matleveranser per vecka. Dukning, servering, matning/tillsyn, diskning, städning efter maten ingår inte.

Måltidshjälp

Behov: Den enskilde kan inte utföra dessa sysslor själv.

Behovet kan tillgodoses på annat sätt: Av make/maka/sambo/annan närstående som delar hushållet (ej matning).

Beräknad schablontid: Se bilaga

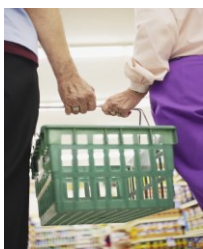
Insats	Omfattning	Norm	Avgränsning
Måltidshjälp 	Enklare matlagning i hemmet, dukning, servering, matning/tillsyn, diskning, städning efter maten. Enklare frukost och kvällsmål (koka kaffe /gröt, bre smörgås). Stöd och hjälp med förberedelser samt värma mat.	Stöd och hjälp ges i samband med frukost, huvudmål, mellanmål och kvällsmål. I samband med måltid hjälp med disk, avtorkning av arbetsytor och bord samt tömning av sopor.	

Inköp, ärende till post eller bank

Behov: Den enskilde kan inte själv ta sig till affär, post och bank. Den enskilde behöver ledsagare på grund av habiliterande, aktiverande eller sociala behov.

Behovet kan tillgodoses på annat sätt: Av make/maka/sambo/annan närstående som delar hushållet eller genom hemsändning av dagligvaror från butik. Kräver att den enskilde själv eller hemtjänstpersonal kan planera och genomföra beställningar.

Beräknad schablontid: Se bilaga

Insats	Omfattning	Norm	Avgränsning
Inköp 	Inköp med eller utan ledsagare. Inköp av varor, apoteksärenden, besök post, bank och dylikt. Inköp av dagligvaror sker enligt avtal med livsmedelsaffär, f.n. Möre Livs	Insatsen omfattar inköp med eller utan ledsagare 1 gång per vecka (vid speciella behov kan avsteg ske). Den enskilde får hjälp med att planera och göra inköpslista samt packa upp och ställa in varorna om behov finns för detta. Post- och apoteksärende vid behov. Uttag av kontanter ska normalt ombesörjas av närstående, god man eller förvaltare. Om personalen ska utföra detta ska fullmakt skrivas vid varje tillfälle (se riktlinje: Hantering av enskilds medel).	Inköp av pappersbalar, läskbackar eller annat skrymmande medges ej att utföras av hemtjänstpersonal. Betalning av räkningar ska ske genom autogiro eller post-/bankgiro. Hemsändning av matvaror från annan utförare (f.n. Möre Livs). Bankärende ska utföras av närstående/God Man för att undvika kontanthantering.

Ledsagning

Behov: Den enskilde har behov av ledsagning till aktiviteter t ex. träffpunkt, kurser, planerade läkarbesök o.dyl.

Behovet kan tillgodoses på annat sätt: Stöd och hjälp av andra personer.

Beräknad tid: Individuell bedömning.

Insats	Omfattning	Norm	Avgränsning
Ledsagning 	Ledsagning till aktiviteter utanför hemmet, planerade läkarbesök o.dyl. Ledsagaren följer med den enskilde till aktiviteten och hjälper sedan personen åter till bostaden. Vid läkarbesök och dyl. görs en bedömning om personal ska stanna kvar.	Hämta och lämna till aktiviteter vid två tillfällen per vecka. Vid speciella behov kan avsteg ske. Närstående/anhörig och frivilligorganisationer ska i första hand tillfrågas om att följa med vid läkarbesök o dyl.	Ledsagaren deltar ej i aktiviteterna i Träffpunkten eller i kursen.

Social omsorg

Behov: Behov av samtal och social samvaro, stöd vid promenader på grund av oro, otrygghet eller andra psykosociala skäl. Den enskilde har behov av vak, exempelvis vid vård i livets slutskede eller annat allvarligt sjukdomstillstånd (ingen schablontid).

Behovet kan tillgodoses på annat sätt: Stöd och hjälp av andra personer.

Beräknad schablontid: se bilaga.

Insats	Omfattning	Norm	Avgränsning
Social omsorg 	Insatsen utformas utifrån den enskildes behov och kan bestå av tillsyn, samtal, social samvaro och promenader.	Social samvaro, stöd vid promenad, samtal. Vid speciella behov kan avsteg ske.	

Telefonservice

Behov: Behov av social kontakt.

Behovet kan tillgodoses på annat sätt: Stöd och hjälp av andra personer.

Beräknad schablontid: Se bilaga

Insats	Omfattning	Norm	Avgränsning
Telefonservice 	Social kontakt genom telefonsamtal.	Personal inom hemtjänsten ringer på överenskommen tid för att höra hur den enskilde mår.	Insatsen får inte ersätta social samvaro.

Trygghetslarm

Behov: Känsla av otrygghet i hemmet.

Insats	Omfattning	Norm	Avgränsning
Trygghetslarm 	Insatsen ges till personer som av olika anledningar har behov av att få kontakt om något händer och för att skapa trygghetskänsla.	Oplanerade insatser: Sjukdom, fall-olyckor, akuta toa-lettbesök nattetid då det finns risk att falla. Förflyttningshjälp, vid behovs-medicinering, hjälp med att ordna transport till sjukhus eller vårdcentral (se riktlinje).	Planerade insatser.

Hemtjänst kväll och natt

Behov: Den enskilde kan inte utföra ovanstående insatser själv samt har behov av dessa insatser mellan kl. 21.30-07.00.

Insats	Omfattning	Norm	Avgränsning
Hemtjänst kväll/natt 	Insatsen omfattar vändning, planerade toalett-besök, hjälp i och ur säng och vid behov personlig hygien m.m.	Planerade insatser mellan kl. 21.30- 07.00.	Oplanerade insatser. Insatser mellan 07.00-21.30 utförs av hemtjänsten.

Skötsel av husdjur beviljas mycket restriktivt och endast i undantagsfall under kortare tid

Behov: Den enskilde kan inte utföra skötseln av sällskapsdjuret.

Behovet kan tillgodoses på annat sätt: Av make/maka/sambo/annan närstående som delar hushållet.

Insats	Omfattning	Norm	Avgränsning
Hjälp med husdjur 	Insatsen kan gälla rastning, rengöring av tillbehör såsom skålar och kattlådor, matning och liknande insatser.	Hjälp med husdjur: Hund och katt..	Insatsen kan endast beviljas om djuret funnits i hemmet innan hjälpbehovet uppstod. Om behov av hjälp med husdjur är omfattande och permanent måste annan lösning hittas.

Kontaktperson

Behov: Behov av personligt stöd vid olika aktiviteter

Behovet kan tillgodoses på annat sätt: Stöd och hjälp av andra personer

Insats	Omfattning	Norm	Avgränsning
Kontaktperson 	Hjälp att bryta isolering och ensamhet så personen ska kunna ta del av samhällsgemenskap. Frigöra den en-skildes resurser genom att aktivera honom/henne med kontakter, samvaro och hjälp med fritidsaktiviteter.	Max 12 timmar per månad viss tid. Kontaktpersonen erhåller ersättning enligt norm och kontrakt.	I insatsen ingår inte rena service- eller omsorgsinsatser. Kontaktpersonens ansvar är inte att hantera mer komplicerade psykiska och/eller sociala problem.

Avgiftsfri avlösning i hemmet

Behov: Avlösning i hemmet för närstående som dagligen vårdar sjuk/funktions-hindrad närstående. Den enskilde har behov av att ha någon i hemmet när den som vårdar inte är hemma.

Behovet kan tillgodoses på annat sätt: Stöd och hjälp av andra personer.

Beräknad tid: Individuell bedömning.

Insats	Omfattning	Norm	Avgränsning
Avgiftsfri avlösning i hemmet 	Personlig omsorg/-vård som behövs under tiden som avlösningen pågår.	Upp till 10 timmar per månad att fördela på valfritt antal tillfällen. Insatsen skall planeras i god tid.	Timmarna kan inte sparas till nästkommande månad/-månader.

Avgiftsbelagd avlösning i hemmet

Behov: Avlösning i hemmet för närstående som dagligen vårdar sjuk/funktions-hindrad närstående. Den enskilde har behov av att ha någon i hemmet när den som vårdar inte är hemma

Behovet kan tillgodoses på annat sätt: Stöd och hjälp av andra personer.

Beräknad tid: Individuell bedömning.

Insats	Omfattning	Norm	Avgränsning
Avgiftsbelagd avlösning i hemmet 	Personlig omsorg/-vård som behövs under tiden som avlösningen pågår.	Upp till 10 timmar per månad utöver de 10 timmars avgiftsfri avlösning att fördela på valfritt antal tillfällen. Insatsen skall planeras i god tid.	Timmarna kan inte sparas till nästkommande månad/-månader.

Korttidsplats

Behov: Enstaka eller återkommande avlastningsperioder och växelvård. Dag-/nattvård, rehabilitering, utredningar, behov av återhämtning efter t.ex. en sjukhusvistelse samt vård i livets slutskede. I undantagsfall i avvaktan på bostadsanpassning eller bostad i omsorgsboende. Avgiftsfri kontinuerlig avlastning på växelvårdsplats kan ges till närstående som dagligen vårdar närstående.

Behovet kan tillgodoses på annat sätt: I den öppna hemtjänsten eller annan enhet/-huvudman.

Insats	Omfattning	Norm	Avgränsning
Korttidsplats inom eller i undantagsfall utanför kommunen 	Enstaka eller återkommande avlastningsperioder och växelvård. Dag-/nattvård, rehabilitering, utredning, behov av återhämtning efter t.ex. en sjukhusvistelse, samt vård i livets slutskede. I undantagsfall i avvaktan på bostadsanpassning eller bostad i särskilt boende. Reducerad kontinuerlig avlastning på korttidsplats kan ges till närstående som dagligen vårdar närstående.	Att vårdtagaren vistas längre tid i hemmet än på korttidsplats (avser kontinuerlig avlastningsplats). Bedömning görs efter det behov som är störst, dvs. behov av kontinuerliga rehabiliteringsperioder eller behov av kontinuerlig avlastning (avser avgiftsfri kontinuerlig avlastning). Pågående insatser från hemtjänsten utgör inga begränsningar för avgiftsfri kontinuerlig avlastning. Personalbemanning skall vara likvärdig vardag, kväll och helg.	Under korttidsvistelsen kan det bli aktuellt med flyttning till annan korttidsplats. Brukare som erbjudits permanent bostad i omsorgsboende måste flytta från korttidsplats.

Omsorgsboende

Behov: Den som inte längre kan få en trygg och säker omsorg och vård i sin bostad eller där kostnaden för hemtjänst dubbelt överskrider en bostad i omsorgsboende, kan efter ansökan ha rätt till bistånd i form av en bostad i omsorgsboende.

Den enskildes valfrihet att få sitt omvårdnadsbehov tillgodosett inskränker sig till omsorgsboende och inte till plats i ett specificerat boende.

För bifall till bostad i omsorgsboende för äkta makar, sammanboende eller syskonpar gäller rätten till parboende även om båda parter inte har relevant omvårdnadsbehov.

Behovet kan inte tillgodoses på annat sätt

Insats	Omfattning	Norm	Avgränsning
Omsorgsboende 	Omfattande omsorgsbehov och eventuellt medicinska behov samt behov av helinackordering där insatserna från närstående och/eller hemtjänsten/hem sjukvården inte kan tillgodose omsorgs- och vårdbehovet i ordinärt boende.	I boendet ingår: Den hjälp brukaren har behov av. Tillsammans med kontaktman upprättas genomförandeplan. Den boende skall erbjudas näringsriktig heldygnskost av god kvalitet. Med heldygnskost avses tre huvudmål och 2-3 mellanmål. Nattfastan får inte överstiga 11 timmar. Vid demenssjukdom där det fysiska omsorgsbehovet är störst bedömer demenssjuksköterska i samråd med biståndshandläggare vilken boendeform som är lämpligast.	Utveckling av beteendestörning som gör att vårdboendet är olämpligt. Fönsterputsning 2 gånger per år. Städning var 14:de dag (se riktlinjer för städning). Slutstädning ingår inte.

Demensboende

Behov: Den enskilde skall ha blivit utredd och fått en demensdiagnos. I mycket speciella fall och efter en individuell bedömning av demenssjuksköterska och biståndshandläggare kan inflyttning ske utan en tydlig demensdiagnos.

Behovet kan tillgodoses på annat sätt:

Insats	Omfattning	Norm	Avgränsning
Demensboende inom eller i undantagsfall utanför kommunen 	Den enskilde skall ha blivit utredd och fått en demensdiagnos. I mycket speciella fall och efter en individuell bedömning av demenssköterska och biståndshandläggare kan inflyttning ske utan en tydlig diagnos.	I boendet ingår: Den hjälp den enskilde har behov av. Tillsammans med kontakman upprättas en genomförandeplan. I övrigt gäller samma normer som för övrigt omsorgsboende – se rubrik O	Fönsterputsning två gånger per år. Städning var 14:de dag (se riktlinjer för städning). Slutstädning ingår inte.

Dagverksamhet för personer med demenssjukdom 	Till brukare som bor i ordinärt/eget boende och som fått en demensdiagnos eller är under utredning. Verksamheten bedrivs måndag - fredag under dagtid.	Vilka personer som ska ingå i dagverksamhetens grupper samt i vilken omfattning avgörs av demenssjuksköterska i samråd med personalen på dagverksamheten.	2-3 ggr per vecka
--	--	--	--------------------------

Ansökan från/till annan kommun

Insats	Omfattning	Norm	Avgränsning
Ansökan från / till annan kommun. 	Den enskilde har bestämt sig för att flytta, men kan inte flytta utan att inflyttningsskattedepartementet erbjudit behövliga insatser. Prövning enligt 2 kap. 3§ Socialtjänst-lagen Insatser enligt 4 kap. 1§ Socialtjänstlagen	Myndighetschef för biståndshandläggarna handlägger ärende till Torsås kommun där adressen inte är känd. Övriga ärenden handläggs av ansvarig biståndshandläggare.	Att sökandes behov är tillgodosett i hemkommunen saknar betydelse. Inga geografiska begränsningar får göras. Hemkommunen är skyldig att på begäran bistå med utredning som inflyttningsskattedepartementet kan behöva för att kunna pröva ansökan.

Vägledning för bedömning och verkställighet av insatser utan prövning enligt Socialtjänstlagen

Insats	Omfattning	Norm	Avgränsning
Träffpunkt 	Syftet är att skapa arena för stimulans och gemenskap.	Vänder sig till personer i ordinärt boende i mån av plats.	Måndag-fredag, dagtid. När vårdtagare bor i ordinärt boende måste personen klara aktiviteterna på träffpunkten själv. Om den enskilde behöver hjälp skall det finnas ett biståndsbeslut på social samvaro och att personal från hemområdet skall följa med till och delta i träffpunktens aktiviteter. Den enskilde ansvarar själv för eventuella transportkostnader (färdtjänst med ledsagare).

Schablontider

Morgon- / kvällshjälp, toalettbesök och stöd vid förflyttning	morgonhjälp 25 min kvällshjälp 20 min
Dusch / Bad	25 min
Städning	90 min
Tvätt / Klädvård	60 min
Middagsbesök	20 min
Inköp, ärenden till post, bank mm	10 min/list, ledsagning 60 min
Ledsagning	Individuell bedömning
Social omsorg	Promenad 30 min
Telefonservice	5 min
Hjälp med husdjur	Individuell bedömning